

CAM-İŞ

Sahibi :
İst. Cam İşçileri Sendikası
Yazı işlerini fiilen idare edenler :
N. ŞEKER; H. KARA
Basıldığı yer :
TÜRKİYE TİCARET Matbaası

Gayri Siyasî, İçtimaî ve Meslekî Gazete

Yıl : 1 Sayı : 12 — Her Ayın 1 inde çıkar — Paşabahçe — İstanbul — Adres : Cam İşçileri Sendikası, 5 Ekim 953 — Fiatı : 10 Kuruş

İŞÇİ ARKADAŞ

Bu Gazete senin malındır. Bundan istifade etmesini bil Ve SENDİKANA üye ol

İstanbul Şişe ve Cam Sanayii işçileri sendikasının kongreleri yapıldı

İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçilerini sinesinde toplayan Sendikamızın Senelik Mutat kongresi 13 Eylül 1953 Pazar günü saat 13.30 da fabrika yemekhanesinde yapılmıştır.

İşçi muhitlerinde büyük ehemmiyet verilen kongremize İstanbul işçi Millet Vekilleri Ahmet Topçu ve İhsan Altınel, Sendikalar Birliği Reisi Şeyfi Demirsoy, Umumi Katip Yusuf Öner, Hergün Gazetesi muharriri Erdoğan Mengü, Gece Postası ve Akşam Haberler Gazetesi Muharrirleri ile yüze yakın müşahit ve Misafir Sendikacı, beşyüzden fazlada müşavir delege teşrif etmiştir.

Kongreyi Sendikamızın Reisi Türkay kısa bir konuşma ile açtıktan sonra riyaset divanı seçimleri yapılarak reisliğe Cemil Gider, reis vekilliğine Refik Bekler, katipliklere Selâhattin Osansoy ile Nazım Kabul getirilmiştir.

Bir yıllık faaliyet raporunu Hüseyin Kara hesap raporunu da Nevzat Şeker okuduktan sonra ruzname mucibince tenkitlere geçilmiştir.

Tenkitlerde söz alan Mustafa Efsen, Lûtfi Ak, İhsan Gürakın, Yusuf Özdemir, Mumin Sezer ve Mehmet Başkaya fa

(Devamı 3 de)

6 Eylül 1952 de İzmirde Toplanan Türk - İş Kongresi

Türk-İş Temsilciler Meclisi Ankarada toplandı

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu çalışmalarına hız ve belli bir istikamet vermek için Temsilciler Meclisini Ankarada toplamış bulunmaktadır.

İşçi dert ve dileklerine havi geniş bir çalışma programı hazırlayan Türk - İş icra hey'eti budan böyle Türk işçisine daha çok faydalı olacağı muhakkaktır. Yalnız Konfederasyonun en büyük derdi parasızlıktır. Bütün işçi teşkilâtlarının gaflet uykusundan uyanıp konfederasyona olan vecibelerini yerine getirmeleri lâzımdır. Yoksa bu günkü durumla Türk işçisinin en büyük teşkilâtını yıkmış oluruz.

(Devamı 4 de)

Türk işçisi komünizme bir kerre daha nefret ve lânetini belirtti

Ankarada yapılan miting

Türk-İş'in "Üzüntü ve Nefret„ başlığı altında beyannamesi

Bundan bir kaç gün evvel İstanbul, Umumi İnşaat İşçileri Sendikasından 11 kişinin komünizm propogandası yaparken yakalanıp adalete teslim edildikleri, bütün Türk işçisinin nefret ve lânetini mucip olmuştur.

Ezeli ve Edebi düşmanımız olan Moskof gâvurunun uşaklığını yapan bu kabil kimselerin Türk İşçileri arasında zehirlerini kusmaları bizleri sonsuz eleme garketmiştir.

Fakat, bu gafil hayâsızlar bilmiyorlar mı ki :Türk işçisi millî varlığına ve milli ruhu ile sadıktır. Bilmiyorlarmı ki, Türk Milletinin her ferdi Dinine, aile mefh'una, ahlâka bütün ruhu ile sadıktır. Eğer bilmiyorlarsa bilsinler ki, Türk Milletinin içinde, Türk vatanı hudutları dahilinde o alçak idolojiye yer yoktur.

Lânet sizlere ey. Koskof uşakları.

★

Bu hâdise üzerine Ankara İşçi Sendikaları binlerce işçinin iştirakile muazzam bir miting yapıp komüniz'i telin etmişlerdir.

Bu vesilele Türkiye İşçi Sendikaları konfederasyonu efkârı umumiyeye aşağıdaki beyannameyi yayınlamıştır.

ÜZÜNTÜ VE NEFRET

İstanbul, Umumi nİşaat İşçileri Sendikası (!) mensuplarından, komünizm suçundan 11 kişniin tevkif edildiğini gazetelerde nefretle okuduk.

Bu memleket topraklarında doğup, büyüyen ve her türlü nimetlerinden faydalanan insanların arasında bu gibi kimselerin bulunması ne kadar elem vericidir.

Nesline, Memleket geleneklerine ve Milli varlığına aykırı hareket etmek düşüklüğünden ve başkalarının mekruh emellerine, uşaklık etme zilletine düşmekten çekinmiyen bu nankör ve zavallılara karşı ne kadar kin ve nefret duysak azdır.

Bu kudsî memleketde komünizm'in en çomurlu yollarda paçavra gibi çiğnendiğini görmiyen akıl ve zihin körlerine Türk İşçisi, bir defa daha lânet eder.

Kanunlarımızın bu sahadaki kudret ve ciddiyetini hürmetle anarken, İstanbul Umum inşaat işçileri Sendikasının Konfederasyonumuzla ve bağlı bulunan herhangi bir aza teşekkülümüze hiçbir münasebetinin bulunmadığını efkârı umumiyeye arzederiz.

KOVADİS
"Nereye„

Ustabaşılar sendikası Kongresi başkanlığına Su katılmamış İşveren vekillerden, birini — İşletme Şefini — getirmişler.

Zaten olacağı buydudiyeceksiniz.

Orası öyle amma bunlar işçi olduklarını iddia etmiyorlarmıydı.

Neyse seçimlere geçilmiş idare hey'etine Gazojen Şefini. Bilmem ne ustabaşısını seçmişler.

Dilekler faslında da kendilerinede memurlar gibi bir ay senelik izin istemişler.

İşin tuhafı kapımız işçiler içinde açıktır. diyorlarmış (!).

Pes be birader bu temiz işçinin, sizin o iki tarafa açılır kapınızda ne işi var.

İşçi

Diyarbakır İşçi Sendikalar Birliğinin faaliyetleri

Diyarbakır İşçi Sendikaları Birliği ve Tekel İşçileri Sendikası Reis'i İhsan Keskin, İşçi ihtiyaç ve taleplerine dair meseleler hakkında alâkalı Vekâletlerle temas etmek üzere 21 Ağustos 19539 tarihlerinde Ankaraya gelmiş ve bazı hususları teşkil eden talep listesi ile evvelâ TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU'na başvurmayı uygun görmüştür.

Umumiyet itibarile, Çalışma Vekâleti ile görüşülmesi lâzım gelen bu konular hakkında Çalışma Vekâleti müsteşarı sayın Muslih Fer'den randevu temin edilmiş ve Konfederasyon Umumi kâtibi İsmail İnan'la birlikde gerekli temaslar yapılmıştır.

Görüşmeler sonunda elde edilen neticeler :

1 — Diyarbakır Bölge Çalışma Müdürlüğünde halen bulunan tek bir İş müfettişinin takviyesi teklifi Vekâletçe uygun görülmüş ve şimdilik açık bulunan iki kadronun tayini için alâkalılara emir verilmiştir.

2 — Ayrıca Müsteşar beyin beyanlarından, Yakında Elâğız'ın Diyarbakırdan ayrılmak suretile müstakil bir bölge haline getirileceği öğrenilmiştir.

3 — İşçi meskenleri mevzu

(Devamı 4 de)

Bir rivayet

Bazı rivayetlere göre, müessesenin başındaki mes'ul şahıslar işçinin bir kısmına, verilen zamdan başka müddeti belli olmayan bir zamana kadar işçilere zam verilmeyeceğini söylemekte imişler.

Tahmin etmiyorum bu kabil sözler sarf edilsin, inşallah yalandır. Fakat eğer doğru ise müessesemiz için en feci durum işte o zaman başlar. Bir insan ki her zaman emeğinin karşılığını ister, yine bir insan ki mahiyetinde çalıştırdığı kimseninde hakkı neyse onuda vermekle mükelleftir. kaldıki 20. inci Asırda böyle bir zihniyet modern işletmecilik kaidelerine asla ayak uyduramaz.

İşçi zam kapılarını kapandı şiğını hissettiği takdirde

(Devamı 4 de)

Tenkide ait görüşler

Yazan : Celâl ILGAZ

Herkes iyi veya fenayı, güzel veya çirkini, doğru veya yanlışı kendi görüşleri çerçevesinde ifade edebilmek itiyadındadır. Bu ifadeninen en kestirme ve nihaî olan şekli bir (Evet) veya (hayır) da toplanır.

Evet veya hayırını karşısındakinin evet veya hayırından farklı görmeyen insanlar yüzdesinin bir cem'iyette artışı çok şayanı arzudur. Bu o cem'iyeti teşkil eden insanların fikir, zevk ve mukadderat birliği içerisinde bulunduklarını ifade edersede, o cem'iyetin ileri bir cem'iyet olduğunu tamamen ifadeden bir hayli uzaktır. Zira en iptidai cemiyetlerin fertleri evet veya hayır birliği yüzdesi bakımından en mütekâmil bir cemiyet fertleri yüzdesine yakın veya ona faik bir yüzde gösterebilirler. O halde, evet veya hayır birliği, yani cem'iyet fertlerini birbirine bağlıyan anlayışın mahiyeti, temeli bize cem'iyetin hakikî yüzünü gösterebilir kıymeti haiz olacaktır.

(Evet) veya (hayır) larını fertler ilim teknik ve ahlâkın icaplarından çıkarıyorlarsa ve bu onlarda kuvvetli korkuya dayanmıyan tabii bir itiyat halinde ise, hür müstakil ve mütekamil esasları benimsemiş bir cem'iyetle karşı karşıya bulunuluyor, demektir. Eğer vaz'iyet bunun kısmen aksi hususlarda gelişmiş ise kendini kurtarmaya doğru yol almış yarı mütekâmil bir cem'iyet mevzu bahistir. Tamamen denilecek derecedeki aksi esaslar cem'iyet fertlerine kararlarında mesnet teşkil ediyorsa, bu cem'iyetin bulunduğu yerde senelerce sayabileceğini aşağı yukarı çok isabetli bir kat'iyetle ifade etmek mümkündür.

Bütün hükümetlerin vazifesi :

Fertlerde ilim, teknik ve ahlâkî telâkkilere uygun en yüksek (Evet) veya (hayır) yüzdesini temindeki isabet payının yükseltilmesidir.

Dikkat edilirse yalnız yüzdenin yükseltilmesi üzerinde durmamaktayız. (Evet) in evet (Hayır) ın hayır olabilmesindeki isabet mevzubahistir.

Bu isabet vuracağı tarafı, yeri, zamanı gören ve bilen bir avcının isabetini ifade eder. Yoksa gözlerini ka-

(Devamı 3 de)

İşçi köşesi :

Gelir Vergisi Aksaklıkları

Bir kaç seneden beri tatbik mevkiine konulan adilâne vergi sistemlerimizden olan, Gelir vergisinin biz işçilerin faydalandıkları kısımlarının aksak tarafları olduğu aşikârdır.

Hafta tatili kanununa göre bizlere bir iş karşılığı olmaksızın resmi tatil günlerinde yarım yövmiye ödenmektedir. İşte bu yarım yövmiyelerimizin tamamının gelir vergisine tabi olması bizlerce meçhuldur.

Aylık kazançlarımızdan ihtiyarlık ve hastalık sigortası primleri kesildikten sonra geri kalan kısmın vergiye esas olarak kabulu ve aynı meblağın içinde bulunan Hafta tatili ücretlerimiz nazari dikkate alınmadan, çalışan gün adedine göre en az geçim indiriminden faydalandırılmamız görüldüğü gibi haksıklıktır.

Diğer günler gibi, hafta tatili günlerinde de bizlerin yiyecek, içecek ve daha bir çok ihtiyaçlarımız olduğu göz önünde bulundurularak, mezkür günlerde de Gelir Vergisi kanunundaki en az geçim indiriminden faydalandırılmamız yoluna gidilerek ayni kanunun bu Aksak tarafın bir an evvel düzeltilmesini temenni ederim.

İsmail SOYSAL

LOHUSALIK

Yazan : Naci Buçukoğlu İşçi sigortaları kurumu P. Bahçe Dispanseri Nisahiye mütehassısı

Bundan evvelki bahiste loğusalığın umumi hatlarını izaha çalışmıştım. Şurasını hemen belirteyimki, loğusalık bir kadının ikinci temel taşıdır. Doğumla başlayan ve kırk iki gün devam eden bu devrede kadın, ya yarım kalır, yahut normal şekline döner. Doğumdan sonra rahim ilk on iki günde eski haline geçer. Her gün bir parmak ricat eder. Bu arada karınlarını bağlamayan arkadaşlarda, sonradan rahim dönüklükleri sğa veya sola de vitionlar, perimetut, paramatut'ler olur. Ateş yükselir, titreme iştahsızlık kendini gösterir. Derhal son çıkan ilâçlarla tedaviye almalı, yakınen takip etmelidir.

Loğusada olan muhtelif hastalıkları bir evveki yazıda hülâsa olarak yazdığım için burada anlatmıyorum.

Gelelim bu esnada çocuk hastalıklarına : İlk akla gelen Çocuğun göbeğinin düşmesidir. Normalde ancak bir haftada düşer. Fakat bazen 45. inci günlerde olduğu gibi bir ay sonrada düşebilir. Bu normal hadisedir. Hiç bir zaman kötü bir hal olarak kabul edilmemelidir. Diğer bir hastalıkta sık, sık çocuğun ağlaması keyfiyetidir. Burda ilk akla gelen çocuğun aç olmasıdır. Annenin sütü gelinceye kadar (İlk üç gün) Şekerli su vermek iyidir. Bazı hanım arkadaşlar kendi sütlerinden başka bir süt vermeğe kalkıyorlar ki : bu çocuk için adeta cinayet işlemektir. Ağlıyan çocukta acıkma yoksa, ikinci düşünülecek hal kulak iltihabıdır. Bazı anneler doğan çocukları sık, sık yıkamak isterler. Bu arada üşütülen çocukta ilk olarak kulak zarı iltihabları, ve akciğer hastalıkları görülür. Bunlar ancak bir hekim arkadaşın dikkatli muayenesi ile ayırd edilir.

Bronşitler, cilt hastalıkları, bazı çocuklarda görülen meme şişkinlikleri, sarılıklar, korkulacak bir şey değildir. İlk hafta içinde geçerler.-

Birde erkek çocuklarda görülen husyelerin yokluğu vardır. Bunlar karın içinde yuvalarındadır. Sonra sonra Ameliyatla indirilir.

(Devamı var)

İşçi ve İşveren Münasebetleri

Sayın Okuyucularım

İşçi ve işveren münasebetleri gibi şümullü bir mevzuu tahlile başlarken memleketimizde işçi ve işverenin münasebetlerini tanzim faaliyetinin henüz başlangıç safhasında bulunduğunu söylemek lâzımdır. Bu itibarla mevzuumuza meselenin tarihçesini yapmakla gireceğim; bu münasebetlerin başlangıç tarihini 19 uncu asrın ortası olarak gösterebiliriz.

O tarihte tatbik edilmekte olup dinî esaslara istinat eden ve meednî kanun mahiyetini taşıyan Mecelle, Lonca sistemine son vererek yerine iş akitleri, ücret tediye usulleri bakımından koruyucu tedbirler koymuştur. Ancak lonca sistemi Türkiyede sanayiin inkişaf etmesi için siysî ve iktisadî şartların en gayri müsait olduğu bir zamanda kaldırılmıştır.

Esasen bizde sanayiin terakkisi 1920 den sonraya kadar geckimiş; bunun neticesi olarak el sanayiinden büyük endüstriye geçilecek yerde sanayi işçileri sefalet içerisinde birçok nesiller idrâk etmiş, elde olmayarak ihtisas vemeslekî şartlarını kaybetmek mecburiyetinde kalmışlardır.

Çalışma hayatının modern bir şekilde teşkilâtlandırılması ve tanzimi usulleri ancak toplu bir halde çalışılan büyük iş yerlerinde müsait zemin bulur. İşte bu şartlar diğer birçok memleketlerde dokuma sanayiinde başlamışsa da Türkiye'de madenlerde tahakkuk etmiştir, binaenaleyh modern mânadaki ilk çalışma mevzuatı tedbirlerinin alınması ile işçi ve işveren münasebetlerinin yoluna konulmasına başlanmış; bu cümleden olmak üzere 1848 de Zonguldak Kömür Madenleri Havzasında çalışma şartlarına müteallik tüzükler çıkarılmışsa da, bunların 1865 yılına kadar tatbik edilip edilmediği meçhulümüzdür. Mezkûr tüzükleri 1869 - 1887 ve 1906 tarihli diğer tüzüklerin çıkarılması takip etmiş olup o tarihlerde bu tüzükleri tatbik edebilmek için gereken mekanizma bulunmadığından tam mânası ile yürütüldükleri söylenemez. Bu meyanda bir çok sanayi kolları doğmuş, devlet silâh fabrikalarında ve demir yollarında çalışan işçiler için bazı koruyucu tedbirler alınmıştır. 1920 den az sonra saltanat idaresi yerine kaim olan yeni rejim bir sanayi programı tatbik etmeye ve sanayiin terakkisi için lâzım gelen tedbirleri almaya tevessül etmiştir. Bu meyanda dikkat ve faaliyetini Türkiye'nin temel endüstrisi olan madenciliğe tevcih ederek Ereğli Havzai Fahmiye maden Amelesinin Hukukuna müteallik 10 Eylûl 1921 tarihli Kanunu vaz etmiştir. Mesken, hamam, yer altı işlerinde çalışanların asgarî yaş haddi, sosyal hizmet ve muavenet sandığı, hasta ve yaralı işçilerin ücretsiz olarak tedavisi, çalışma müddetleri ve diğer çalışma şartları, asgarî ücretin tespiti ve işçi eğitimi gibi hususları tanzime çalışan bu kanunun hükümlerine göre kurulacak sosyal hizmet ve muavenet sandığına dair olan tüzük 22 Temmuz 1929 tarihinde, maden işçilerinin de sağlık ve tedavilerine dair bulunanı da 1935 ve 1936 yıllarında çıkmıştır. Bundan başka 2 Ocak 1925 tarihli kanunla büyük şehirlerdeki sanayi ve ticaret işçilerinin haftada bir gün dinlenme yapması kabul edilmiş; ancak bu kanunun şümulü 20 Mayıs 1935 tarihli bir kanunla genişletilerek yılda bir tek resmî bayram günü de ihdas edilmiştir. Sanayi müesseselerinde 24.4.930 tarihinde çıkarılan Umumî Hıfzısıhha Kanunu, iş emniyeti, işçi sağlığı, kadınlarla çocukların korunmasına dair ilk hükümleri ihdas etmesi bakımından ehemmiyet arzetmektedir. Bu meyanda gebe kadın işçilerin korunmasını temni, sanayi müesseselerinde ve madenlerde çalışma yaşının asgarî 12 yaş olarak tespiti, 12 ile 16 yaş arasındaki işçilerin günde sekiz saatten fazla gece sekizden sonra çalışmalarının yasak edilmesi ve yer altında gece çalışma müddetlerinin 8 saat olarak kabulü gibi hususları tanzime çalışmakta, iş emniyeti bakımından tüzükler çıkarılmasını âmir bulunmakta, hem de büyük işverenleri sağlık tedavileri için bazı tedbirler almaya icbar etmektedir.

Cemil GİDER
İst. Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikasından

Sayılan bu tedbirler işçi ve işveren münasbetlerinin tanzim ve tesisinde şümullü ilk çalışma mevzuatı olan 1936 tarihli İş Kanununa rehber olmuştur.

3008 sayılı İş Kanunu umumî mânasile en az on işçi çalıştıran sanayi müesseselerinde bedenen ve fikren çalışan işçilere şâmil bulunmakta olup iş akdinin feshi, azami çalışma müddetleri ve ara dinlenmeleri, geçe çalışması, Cumartesi yarı mtatil günü, resmî tatil günleri, ücretlerin korunması ve çocukların çalıştırılmaması, işçi sağlığı, iş emniyeti, iş teftişi usulleri ve iş uyuşmazlıkları ile ilgili uzlaştırma tahkim usulleri gibi konuları ele almaktadır.

(Devamı gelecek sayıda)

ÜCRETLER SERVİSİ

Müessesemizin en ağır servislerinden biri de hiç şüphesiz ücretler servisidir.

Gün yok ki beş dakika dahi oslun bir nefes alacak zamanlar olsun. Sabahın saat 9 unda tam kadro halinde bordrolar icmaller, fişler, vergiler borçlar, icralar, doğum ikramiyesi tazminat, ölüm yardımı ve daha bir çeşit kesintiler. Tasavvur ediniz ki bunlar isimlerine göre ayar edilecek bordrolara intikal ettikten sonra kontrol edilecek yekûn yapılacak bu kadar işlerde servis şefliği dahil topu topu 4. 5 memura tahmil edilmiştir.

İşin mes'uliyeti bir tarafa zaman kifayetsizliği ve kadro darlığı işin vehametini göstermektedir.

Hele şu tediye günleri o muazzam izdiham yine işçler arasında yanlış hesaplar yüzünden vergi fişlerini tekrardan kontrol için gelenler o da cabasi.

Bu kadar iş bittabi günün sekiz saatine istiap etemsine imkân yoktur. Bu meslektaşlarında zaruret icabı akşamları saat 19, 20 ye kadar hafta tatillerinde normal çalışmak suretile ancak gününde tediyeye muvaffak oluyorlar.

Buna mukabil ne bir mesai ve ne de kuru bir taktir alırlar. Kadro yapıldığı zaman da aynı elamanlara lâyık olan ne esaslı bir zam ve nede bundan kadroyu takviye kimsenin aklına gelmez.

Artık bu fedakâr arkadaşlarımızın emeğine ciddî çalışmasının mükâfatını vermek zamanı gelmiş ve hattâ geçmiştir. Bu gerçek yeni idarecilerimizin takdirlerine ittilâ olunur.

CAM - İŞ

İstanbul Akaryakıt İşçileri Sendikası Paşabahçe Şubesinin Kongresi

İstanbul Akaryakıt İşçileri Sendikası Paşabahçe Şubesinin Kongresi 20.9.1953 Pazar günü saat 10 da Beykoz Spor Lokalinde yapılmıştır.

Kongre Başkanlığına Ziya Hepbilir Katipliğede Coşkun seçilmiştir.

Şube Başkanı Muzaffer Güner faaliyet raporunu okuduktan sonra tenkitlere geçilmiştir.

Söz alan delegeler : Tahmil ve Tahliye işçilerinin ücretlerinin az oluşunu ve iş yerinde hastalanan işçilerin sıhhatlerile alâkadar olunmadığını tebarüz ettiler.

Bilâhare seçimlere geçildi.

Başkan : Niyazi Uç
B. k. V. : Nuri Ecevit
Katip : Şevket Yavuz
Muhasip : Sabri Kılıçlı
Veznedar : Refik Ayben
Aza : Muzaffer Güner
Aza : Ahmet Engin
Aza : Ali Karadayı
Aza : Şaban Öz
Aza : Mehmet Şenol
Aza : Zihni Gür

Şişe ve Cam Sanayii Usta ve Ustabaşılar Sendikasının ilk kongresi yapıldı

İstanbul Şişe ve Cam sanayi'i usta, ustabaşı ve mensupları Sendikasının ilk kongresi 19 9 1953 Cumartesi günü saat 14 de fabrika yemekhanesinde yapılmıştır.

Kongreyi Kemal Karoğlu açmıştır.

Müteakiben Riyaset divanı seçimine geçilip, reisliğe Müessese İşveren vekili İmalât Şefi Avni Kâhyaoğlu, Katipliklere Muammer Özgür ve Ahmet Barkın getirilmiştir.

Faaliyet raporunun okunmasından sonra seçimlere geçilmiştir.

İdare Hey'etinue

Kemal Karoğlu
Hikmet Gürkan
Cevat Erdem
Nadir Barkın
Şerafettin Yalın
Sermet Tebardar
CEVDET Emregil seçilmiştir.

Bakar görmezlerden acı bir şikâyet

Geçen ayki yazımda az ve değişmez maaşlı ayni zamanda ayni vazifeyi görüp kıdem usülüne tabi bekçilerin günde 12 - 18 saat dinlenmeden nöbet tutarak bilâ ücret çalışmaya mecbur edilmelerinin adilâne bir iş olmadığını işaretle, hiç olmazsa normal saatten fazla çalışmanın karşılıksız bırakılmasının gerektiğini, haklı olarak ele almış ve bu haksızlığın bir an önce bertaraf edilmesini istemiştik.

Aradan bir ay zaman geçmesine rağmen anormal vaziyetin değişmediğini işin devamından anladık. Bu beklenilmeyen lâkaydi hal dolayısiledir ki mevzua ikinci defa temas etmek zorunda kaldık.

Gönül arzu ederdi ki bu samimi istek üzerinde durulsun, mevcut adaletsizlik adiller tarafından tashih edilsin, ben şahsen eminimki bu mevzuun hakkaniyetine yetki sahibi olmayan idare amirleri de kalben iştirak etmektedir. Fakat bir hakikattir ki öteden beri uhdesindeki mesuliyetlerin tahdidi onları bu ve buna mümasil hususlarda sukta mecbur ediyor.

Şu hale nazaran bütün mesuliyet herşeyi iyi görür ve haklı yaparım diyerek umumi idare yetkisile iş gören fakat maalesef aksaklıkları görmeyen zatlara raci olmaktadır. Şayet görür ve yaparım derlerse açıklanan hatanın düzeltilmesine neden teşebbüs etmiyorlar. 2 - 3 yıl önce sabık bir müdürün yalnız işgüzarlığından başka bir şey ifade etmeyen bu olay görenler tarafından istenilmiş olsa iki satırlık meşhur tamimlerile normal vaziyete girerdi. Zaruri bir anın icabı olarak ihdas edilmiş gayri meşru işi bozmak için şu hale nazaran biraz medeni cesaret sahibi olmayı gerektiriyorlar.

Böyle bir cesarete sahip olmayan idareciler ise hak müdafiliyinde başarı göstermeye muktedir olamazlar. Kanaatımca bütün bunlara sebeb teşkil eden olay sadece makam sahibi olan beylerin gazeteye ve onda ileri sürülen bilumum isteklere okuyup ehemmiyet vermemeleridir. Şayet gazeteyi küçümsemeleri olmasa, iş verenler uhdelerindeki ağır mesuliyetleri müdrik olarak etraflarına göz atıp kulak verseler bu fabrikada halli mümkün olmayan hiç bir mesele kalmaz. El verir ki bu gazete fabrikanın temeli olan işçilerin dili, kalbi ve yegâne arzusu olduğu aklı selimlerinde yer etsin.

Fakat ne yazıktır ki bunları müdrik oldukları halde barı menfaatleri icabıgöremiyorveya işitmemezlikten geliyorlar.

Evvelâ şurasını hatırdan çıkartmamak gerektir ki : bu hakir görerek okumaya tenezzül etmedikleri gazetedeki her hitap hakikatın bu hakikatın kendisi olup ilhamını

(Devamı 4 de)

Sevgili işçi arkadaşlarıma

FETHİ ARMAN

Halen Almanyada Camcılık üzerinde sıtaj yapan işletme şefimiz. Fethi Arman'dan sık sık mektupalmaktayız.

Son olarak bütün işçi arkadaşlarımıza hitaben gönderdiği mektubu aşağıda taktim ediyoruz.

Almanya 27 9 953

Sevgili İşçi Arkadaşlarıma

Size için 4 ay kadar çalıştığım Oberland Clos cam fabrikasının 1. inci işçi mümessilini takdim ediyorum.

Kendisiyle yakın arkadaşlık ettim. Hareketimden evvel bana sorduğunuz hususların bir çoğu hakkında bu arkadaştan izahat aldım.

Tornacı olan bu işçi arkadaş san'atında olduğu kadar fikir hayatında da kıymteli bir işçidir. Sizinle mektuplaşmak ve yakın dostluk tesis etmek istiyor. Bir çok mevzularda size büyük yardımları dokunacak olan bu işçi arkadaşla mektuplaşmayı memnuniyetle kabul edeceğinizden emin olduğu miçin size takdim ettim.

Sorduğunuz suallerin cevaplarını not etmiş bulunuyorum. Vaktim olursa yazacağım. Aksi halde dönüşümde bir toplantı yapar uzun uzun konuşuruz.

Size bir hatıra olmak üzere Oberland - Glosta makineler yanında çektirdiğim bir resmi mi yolluyorum. Memleketimi ve sizleri çok özledim. Fakat burada bir çok yeni şeyler görüp öğrendiğim için bütün üzüntülere katlanmam lâzım geliyor. Hepinizin hasret ve sevgiyle gözlerinizden öper ve sağlık ve afiyetler dilerim.

Bütün işçi arkadaşlara selâmlar. Bilhasa bana buralara kadar mektup yazmak zahmetinde bulunan işçi arkadaşlara ve bütün arkadaşlara selamımı Cam -İş vasıtasiyle yazarsanız çok memnun olurum. zarsanız çok memnun olacağım.

Sonsuz sevgi ve selâmlarımla

İşletme Şefi
Fethi Arman

Cam İş Kıymetli İşletme Şefine muvaffakiyetler diler ve bütün Cam İşçilerinin bilmukabele sevgi ve hürmetlerini yollar

Cam işçileri kongresi

(Baştarafı 1 de)

aliyet raporunun bazı maddelerine temas ederek yapılan zamların adaletsizliğinden, primlerin bütün servislere teşmil edilmediğinden ve Cam - İş gazetesinden şikâyet etmişlerdir.

Müteakiben yapılan tenktilere Hasan Türkay vesikalarla olgun ve yerinde Cevaplar vermiştir.

Mali tenkitlerede Nevzat Şeker cevap vererek bir sene içinde bütün masraflar çıktıktan sonra 9.156, lira 51 kuruş sendikamıza gelir sağlandığını tebarüz ettirmiştir.

Arada, sırada hususu mahsusada verilen takrirler kongrenin havasını değiştirdiği olmuşsada verilen cevaplarla bu takrirler daima delegeler tarafından red edilmiştir. Bunlardan biri mümessil olan işçilerin sendika idare hey'etinde vazife almalarını istemekte idi. Fakat bu takrirde cemiyetler kanunu aykırı olduğu için reddedilmiştir.

Dilekler faslında söz alan işçilerimiz sigortanın aksak tarafları olduğunu, primin bütün servislere teşmil edilmediğini, verilen zamların adaletsiz olduğunu, akort tarifelerinin akortçuları tatmin etmediğini ve ücretlerin az oluşunu belirtip, temennilerde bulunmuşlardır.

Sendikalar Birliği Reisi söz alarak yapılan tenkidlerin teşkil ettiği sebebler üzerinde durarak; askari ücretin halâ tatbik edilmediği bazı hallerde hakem kurullarının teşekkül tarzının değişmesinin zaruri olduğunu belirten Seyfi Demirsoy, sigorta mevzuunada temas ederek (Sigorta keşmekeş içindedir.) demiştir.

Bilâhare Millet vekili Ahmet Topçu ve İhsan Altınel alkışlar arasında söz aldılar ve olgun birer konuşma yaparak işçiler alehine olan bütün aksıkların yavaş, yavaş giderileceğini, işçilerin lehine yakında Büyük Millet Meclisinden kanunlar çıkacağını belirtmişlerdir.

Kongre geç vakitlere kadar devam etmiştir.

Seçimlerin Neticeleri şöyledir .

İdare Hey'eti :

Reis : Hasan Türkay, Reis V : Hakkı Altınay, U. Kâtip : Cemil Gider, Muhasip : Hüseyin Kara, Veznedar : Nevzat Şeker, Azalar : İbrahim Tandoğan, Lûtfi Ak Aziz Kura, Şevki Çırak.

İşçi Sendikalarının ve işçilerimizin ana vazifeleri

Yazan : Lutfi AK

Aziz okuyucularım

Sendikacılıkta diğer ecnebî devletlerinden çok geride olduğumuzu itiraf edersek hataya düşmeyiz.

947 senesine kadar işçilerimiz her türlü kazalarda ölür sakatlanır kimse arayıp sormaz. Hastalık işçi için yarı ölüm olurdu. Yüz senede çalışsa gündeliğimize on para zam yapılmazdı.

Medenî insan hakları dışında kalmış, kimsesiz, kanunsuz sermaye sahiplerinin keyfine çalışıp çoluk çocuğumuzun nafakasını zorla temin ederdik. 947 senesinden bugüne kadar sendikalar sayesinde hemen, hemen hiç biri kalmamıştır.

Arkadaşlarım: İşte sendikalar çiğnenmiş hakların işçiyide medenî vatandaş haklarına sahip kılma dâvasının bekçisi, koruyucusu ve nazımıdır. Ve bu sayede de memleketi-

(Devamı 4 de)

Tenkide ait görüşler

(Baştarafı 2 de)

payıp tesadüfen (Evet) ve (Hayır) ı, evet veya hayır olduğu yer ve zamanda vurabilen korkak bir avcının vuruşu bize bir şey ifade etmez.

Bu uzun ifadelerin boşuna doldurulmuş satırlar olduğu zannolunmamalıdır. Hangi cem'iyet tedkik edilirse edilsin yukarıda formüle edilen hâdiselerle karşılaşmak mukadderdir.

Bir memlekette Evet ve hayır demesini, denilmesi icap eden yer ve zamanda terddütsüz ifadeye muktedir insanların mevcudiyetlerine ne kadar ihtiyaç varsa; belki bundan da fazla; (Evet) in hayırla (hayır) ın evet'le karşılaşma an ve yerlerinde mütekabil anlayış ve müsamahaya o kadar ihtiyaç vardır. Herkesin birbiriyle tam intibak halinde bulunamıyacağı buna kat'iyyen imkân hasıl olamıyacağı düşünülerek (başkalarının da..) (başkalarınada..) hak ve hukuk tanımak yoluna girmek en isabetli hareket edebilenlerin şiarı olmalıdır. Müsamaha şuur ve idrak hudutları dahilinde daima faydalıdır.

Kendisi hakkında, kendisine ait işler hakkında, kendisini ilgilendiren hususat hakkında herkesin herkesden evet veya hayır beklemesi, bunları dikkatle kıymetlendirmeyi bilmesi, gerek kendisinin gerekse içerisinde bulunmakla şeref duyacağı cem'iyetin menfaati iktizasıdır.

Hemcinslerinin hiçbir alâkasına mazhar olmayan bir işin sahibi olmak isteyecek kaç insan vardır.

Hepimizin vazifesi:

(Benim vazifem değil!) (Neme lâzım?) (Boş ver!) demek değil, (Bu benim vazifem!) Bu bana lâzım!) (Dikkat etmeliyim!) diyerek evet ve hayırlarımızı en isabetli şekilde, çok kıymetli oldukları için çok dikkatle kullanmaktır.

Sözlerimi E. Hubbard'ın : (Tenkit edilmekten korkarsan bir şey söyleme, bir şey yapma, bir şey olma.) sözleriyle bitiriyorum.

CİBALİ KUTU GENÇLİK KLÜBÜ NİZAMNAMESİ

1 — Cibali Kutu gençlerinin bedenî gelişmelerinin ilerlemesine yardım etmek spor terbiyesini ilerletmek maksadıile Cibali kutu (GENÇLİK KLÜBÜ) adlı bir spor klübü kurulmuştur. 2 — Klübün rengi (vişne beyaz) 3 — Klüpte siyasetle uğraşmak memnudur. 4 —Klübün ismi renkleri ve gayesi hiç bir surette değişmez.

KLÜBÜN ÜYESİ VE KABUL ŞARTLARI

4 — Cibali Kutu Gençlik Klübünün iki nevi üyesi vardır : (Faal ve gayri faal). 6 — Klübe kayıt olmak istiyenlerden kaydiye olarak 150 kuruş alınır. 7 — Aidatını 3 ay vermeyenlerin kayıtları silinir. Tekrar üye olabilmesi için borçlarını ödemesi lâzımdır. İDARE TEŞKİLÂTI. 8 — Klübün İdare teşkilâtı şunlardır : a) Kongre. b) Mürakabe komisyonu. c) İdare hey'eti. d) Haysiyet divanı. 9) Kongre klübün en yüksek uzvu ve mercii olup her sene Eylül ayında idare heyetinin tayin ve en az iki gazete ile 15 gün evvel ilân edileceği gün saat ve yerde adiyen toplanır. Umumî kongre toplantılarında aşağıdaki kısımlar bulunur :

a) Geçen seneye ait tutanakların okunması. b) Klübün bir senelik malî idarî teknik faaliyeti hakkında raporların okunması. c) Mürakabe komisyonunun raporlarının okunması e) Yukardaki raporların tenkit ve ibrası. f) İdare heyeti seçimi. g) Mürakabe komisyonu seçimi. h) Haysiyet divanı seçimi. 10 — Mürakabe komisyonu 3 aslî ve bir de yedek olmak üzere 4 kişidir. 11 — Her üye mürakabe komisyonu idare heyeti haysiyet divanına seçilebilir. 12 — Mürakabe heyeti idare heyetini mürakabe eder. İdare heyeti klüp için faydalı göreceği bütün meseleler hakkında karar verir. 13 — İdare heyeti şunlardan teşekkül eder :

Başkan. Başkan vekili. Yazman, Sayman 3 asli üye.

14 — İdare heyetinin başlıca vazifeleri aşağıda gösterilmiştir.

a) Maksadın husulü ve disiplinin temini için gerekli idarî muameleleri yapmak. b) Spor kollarının vaziyet ve faaliyetlerinin mürakabesi. c) İşbu nizamnameye aykırı olmamak şartile talimatnameler vücuda getirmek. d) Mürakabe hey'etinin tekliflerini tetkik ve lüzum görürse tatbik etmek. e) Her hangi bir üye hakkında idarî ve cezaî kararlar vermek. f) Senelik bütçeyi ve faaliyet raporunu hazırlayarak kongreye sunmak. g) Bu nizamname ile verilmiş olan diğer vazifeleri yapmak. i) Mürakabe komisyonuna 3 ayda bir klübün malî vaziyetini gösterir rapor vermek. j) Klübün vesait ve tesisatından istifade edenlerden muayyen ücretler alabilmek.

15 — İdare heyeti her 15 günde bir muayyen gün ve saatta toplanır. Kararlar için asgari 4 üyenin hazır bulunması şarttır. Reyler eşit olduğu taktirde Reisin bulunduğu tarafın reyi faiktir. 16 — İdare heyeti lüzum halinde reisin daveti ile fevkalâde olarak toplanır ve bu fevkalâde toplantılar için lâakal 48 saat evvel üyenin her birine haber vermek lâzımdır. 17 — Mazeretsiz olarak bir biri arkasına üç celsede bulunmayan üye istifa etmiş sayılır ve yerine yedek üyeden en fazla rey alan biri geçirilir. Üyeden 4 veya Reisin istifası hey'etin yıkılmasını intaç eder 18 — İdare heyetinin vazife taksimatı aşağıdaki şekildedir.

Reis : Klübü reis temsil eder. İdare heyeti müzakerelerini idare vekararların icrasına nezaret umumî muamelâtı teftiş ve mürakabe eder. İkinci Reis. Reisin bulunmadığı zamanlarda ona vekâlet eder. Yazman yazı işlerini idare eder. İdare hey'eti kararlarını defteri mahsusuna kayıt eder. Üyenin fişlerini tanzim ve muhafazasından mes'uldür. Sayman klübün gelir ve giderlerinden mes'uldür. Üç ayda bir murakabeye hesap vermekle mükelleftir. Üyeler idare heyeti çalışmalarına iştirak ve reylerini kullanırlar. İdare heyetinin lüzum göstereceği işleri ifa ve intaç edecekleri gibi fazla meşgul olan diğer idare heyeti üyesi işlerini paylaşırlar. 19 — Masraf başkanın ve saymanın imzaları karşılığı kasadan ödenir. 20 — Haysiyet divanı kongre tarafından 4 aslî ve 3 yedek olmak üzere seçilirler bu heyet en az 3 kişi ile toplanır. Haysiyet divanı idare heyetince kendisine tevdi edilen ceza kararlarını kat'î olarak karara bağlar. Tart kararlarını ancak üyenin üçte ikisi ile verir veta tastik eder. 21 — İdare heyetince verilecek tart cezaları azamî 15 gün Haysiyet divanına intikal etmiş olmalıdır. Alâkalı karar bu müddet içinde idare heyetine tahrirî müracaatla itirazda bulunabilir.)

22 — Çay müsamere ve geziler idare heyetinin muvafakatı ile olur.

23 — İşbu nizamnamede meskul bırakılan malûmat Cemiyetler Kanunu hükümlerine tâbidir.

24 — Hesaba müteallik defter ve kayıtların en az 5 sene müddetle saklanması..

KURUCULAR

Mehmet Sunar : Cibali. Furun so : No 12.
Recep Aykan : Cibali, Üsküplü cad. No 50
Ahmet Güler : Küçük Mustafapaşa şair bâki so : No 9.
Cemal Güç : Tekfur saray Limoncu Hüseyin so : No 5 Edirnekapı
Rafet Dizen : Kariye cami kuyulu bahçe so : No 22 Edirnekapı
Halim Abut : Kasımpaşa Arabacılar so : No : 34
Hasan Küçük ;Fatih Sinanağa mah. Parmaklık sok : No : 8.
Rasim Yüksel : Şehremini Baruthane yokuşu Kolcubaşı so : No 70

Diyarbakır işçi sendikalar birliği

(Baştarafı 1 de)

unla Diyarbakır İşçi Sendikaları yapı Kooferatifi için Belediyeden istenilen arsanın temini hususundaki talebımiz dikkate alınmış ve arsanın temini için alâkalılara ve Diyarbakır Valiliğine gerekli talimat verilmiştir.

4 — Evvelce Tekel Baş Müdürlüğünde çalışan 8 işçi arkadaş için çıkarılan tek başlı iş ihtilâfının değişik tefsırlere yol açmış olmasından dolayı bazı yönlerden tetkik edilmesinin zaruri olduğuna işaret edilmiştir.

Faydalı olan bu tekliflerin tahakkuku geniş bir kitlenin memnuniyetini mucip kılacaktır. Bilhassa bu arada Birlik Reis'i tarafından Diyarbakıra davet edilen Çalışma müsteşarı, davete icabet ettiğinde memnuniyet bir kat daha artmış olacaktır.

Türk - İş Temsilciler Meclisi

(Baştarafı 1 de)

Toplanmış bulunan Temsilciler Meclisinin hayırlı kararlar almasını temenni ederiz.

Türk - İşin hazırladığı çalışma raporunu ana hatları şunlardır :

1 — Çalışma meclisinin toplanması,

2 — İş kanunu ve mevzuatının tadili,

3 — Sigorta kanunları ve mevzuatının tadili,

4 — İş mahkemeleri kanunu tadili ve mevzuatının geniş manada tatbiki,

5 — Vilâyet ve Yüksek Hakem kurulları hakkında kanunun biran evvel çıkarılması,

6 — Asgari ücretin seyyanen tatbiki,

7 — Sendika ve Sendikalar Birlikleri hakkındaki kanunun tadili,

8 — Grev kanununun çıkarılması,

9 — İş kanununda bahsi geçip, çıkmamış bulunan nizamnamelerin çıkarılması,

10 — Ölüm, işsizlik ve malûliyet sigortaları kanunlarının çıkarılması,

11 — Dahili talimatnamelerin tipleştirilmesi,

12 — Cemiyetler kanununda, aidatı tahdit eden hükmün kaldırılması,

13 — Gelir vergisi kanununda, işçi aleyhine olan kısımların ıslahı,

14 — İşin değerlendirilmesi ve kadın işçilerin Sendikalara girmelerinin temini,

15 — İşçilere senelik ücretli mezuniyet, evlenme ve çocuk yardımı yapılmasına dair kanun çıkarılması,

16 — Ölen işçilerin kıdem haklarına dair yargıtay kararının şimdilik içtihat yolu ile birleştirilmesi ve tadili zımmında İş kanununa ithali,

17 — Teşekküllerimizin kademelerinde bilfiil vazife alan Sendikacıların, işyerlerinde kanuni haklarının mahfuz tutulması,

18 — Mevsimlik işlerde çalışan işçilerin sigorta ve diğer kanuni haklarının tanınması,

19 — Trafik kanun da işçi aleyhine olan kısımların tadili,

20 — Yurdumuzda imal ve istihsal edilen maddelerin haricten ithal ve gayri mamul tütün, incir, üzüm ve deri gibi maddelerin ihraç edilmemesinin temini,

21 — Mevcut kanun ve nizamların, lâyıkı ile tatbikinin sağlanması,

22 — 2 veya 3 aydan fazla işleri devam etmiyen incir ve üzüm işçilerinin, gelir vergisinden çıkarılarak seyyar karneye bağlanmalarının temini,

23 — Yılda 161 gün prim ödemiyenlerin de sigortaca yevmiyelerinin ödenmesi,

24 — İş kanununa tabi yerlerde çalışıpta öğle paydosundan faydalanmıyan işçi ve hizmetlilerin bu paydostan istifade etmelerinin temini,

25 — 5616 sayılı kanunun 3,8 ve 9 ncu maddelerine dair olan Meclisteki tasarının bir an evvel çıkarılması,

26 — Kadın işçilerin tongalarda çalıştırılmaması,

27 — Propoganda ve neşriyat bürosunun kurulması, (Propaganda işlerini azalara yaptırmak üzere)

28 — Lokanta ve benzeri yerlerde çalışanların 8 saat mesaiye tabi tutulmalarının temini,

BİR RİVAYET

(Baştarafı 1 de)

yerinde istenilen randımanı veremez. Çünkü karşılık yoktur.

Halbuki işçi iş yerine ne kadar çok verimli olursa kazancıda o nispette artacağını bilmelidir. Kezalik her hangi bir servis Şefi servisindeki müessesey verimli olan bir işçiyide maddi bakımdan tatmin edemezse o servis şefide faydalı olamaz.

Artık say ve sermayenin ayni hakka sahip olduğunu bütün dünya kabul etmiştir. Şu halde müessesemiz kazançlı durumda olduğu müddetçe işçi zam isteyecektir. Ayni zamanda işletmecilik zihniyetile düşünen bir işverende bunu verecektir. Yeterki müessesemizi çalıştırmasını bilelim.

Bugünkü şartlar içinde para kazanılmaması için hiç bir sebeb yok. En büyük ihtiyacımız organize — idaredir — .

Hasan TÜRKAY

İşçi sendikalarımızın ve işçilerimizin

(Baştarafı 3 de)

mizde işçi bütün çalışan halk zümrelerinin genel kalkınma temposuna uygun olarak süratle kalkınmaktadır.

Yine muhakkaktır ki sendikalarımıza düşen vazifeler çok ağırdır. Keyfine ve yalnız kendi menfaatine göre harekete fena alışmış işverenlerimize karşı iş kanunu ve haklarını hakkiyle tanıtmak için mücadele kolay değildir. Sendikaların asıl büyük vazifesi kendi işçilerini mânen ve maddeten kalkınırmaktır. Bu da sade kâğıtlarda yazılı kanunlarla olmaz. Sendikalar bu ana dâvaları gerçekleştirmek için sermaye olmak lâzımdır.

İşte arkadaşlarım, bu ana dâvalara erişmek için asıl vazife biz işçilere düşmektedir. Bazı arkadaşlarımız şahsî menfaatlerine sahip olamadıklarından sendika yönetim kurulu üyelerine küserek istifa etmek gafletini göstermektedirler.

İşte yukarıda zikrettiğim ana dâvaları baltalayan en büyük hata: biz dâvalarımıza ulaşmak için yegâne sermayemiz birlik olmaktır. Sendika şahısların malı, veya yönetim kurulu üyelerinin malı değildir. Sendikaya kayıtlı bilumum üyelerin malıdır. Ve hepsi de aynı kanunî haklara haizdir.

İşte aziz arkadaşlarım: Bu dâvalarımıza sahip olmak için elbirliğiyle sendikaya bağlanmak hepemizin şayanı arzusudur.

Bakar görmez

(Baştarafı 3 de)

işçi kuvvetinden alan bir viedanın sesidir. Saltanatlarının son günlerinde o sese kulak kabartmamak cidden büyük saflıktır.

Çünkü an gelecek ki hakir gördükleri bu gazete ve ona dil verenler gaflet içinde bulunanları gafletten uyandıracak bir organ, akıl ve mantıktanda mahrum olanlar akıl ve mantığın aydı nyolunu gösterecek yegâne rehperi olacaktır. Bu mesut gün yakın hem de çok yakındır. Acırım onu anlamak ve ona hala ayak uydurmak istemiyenlerin güdük aklına.

Seyfi LÂBUT